

صاحبزادی : احمد شاکر الدین
و یعقوب کمال

آبونه بدلی

۵۰ لک عثمانیہ ایچون
سنہ لک ۵۰ غروش
آئی آبلغی ۲۵ غروش :

روسیہ ایچون سنہ لک
۶ آئی آبلغی ۳ روبلہ
سائر ممالک اجنبیہ
سنہ لک ۱۲ آئی آبلغی
۶ فرانقدر .

واعتصموا بحبل اللہ جمیعاً ولا تفرقوا . . .

تعلیم مسلمانان

۱ ۳ ۲ ۸

وجعلناکم شعوباً وقبائل لتعارفوا . . .

دینی سیاسی تاریخی فلسفی و احوال عالم اسلام مدبرہ باہت لفظیہ مجلد در

تاریخ تأسس ۳۲۸ مولد النبی

مدیر مسئول
عنان جودی

محل ادارہ :
استانبول : بایزید
چادر جیلردہ

اخطار مخصوص :
عالم اسلام و اسلامیہ
عائد مقالات و آثار
مع الممنونہ درج
اولنہ جقدر .

نسخہ سی ۴۰ بارہ

اسلامك تدويسي اسبابي آراشديرمغه وال برلكيله آراء شديرمغه عموماً مديون اولديغىمزدن بك چوق و قتلر دېرو هر درلو كتب و رسائل و جرائدله فرياد ايدلديكي كچي حيات اجتماعي اسلام حقنده براق كلمه دخي بزسويله مك ايسترز شومقاله حيات اجتماعيمزك مقدماني مقامنده اولوق اوزره يازمشد .

عمر فوزي

مسلمان نام كتابدن

اوروج

مسلمانلق بناسنك آنا ديركارندن بري ده ، هېمز بيليرز ، اوروجدر . رمضان ديدكمز آيده حق رضاسي ايجون كوندوزلري بر شي سيوب ايجمه مك ؛ رمضانك غيري و قتلره نسبتله فضله جه بدني و عمل ، فكري و وجداني طاعت و عبادت اتمكدر .

« يا ايها الذين آمنوا كتب عليكم الصيام ، كما كتب على الذين من قبلكم ، اعلكم تتقون . » الاية
« اي اهل ايمان! محضاً سرك متقي اولما كز (بويوزدن حقيقي بختياراق ايله اتمه كز) ايجون سزه ده ، سزدن اولكيره اولديني كچي ، اوروج فرض اولدي . »
يولنده كي تا كرى بويورونغي ايله بوفرض اعلان ايداشدر .

اوروج ده نماز كچي وقت و بدن عبادتلرندن بري در . ديمزك امر ايتديكي بوتون عبادات و اعتقادات ، احكام و معاملات هې بزم خيرمز ، منفعت و يسرمن ، موفقيت و ظفرمز ايجوندر . بونك ايجون بز عقلمز ايرديكي نسبتده ديمزك زده اوامري ايله ، نواهيسي ايله بخش ايمك ايستديكي خير و كمال ، حقيقي بختيارلني كوسترمك ايسترز :

اوروجك وقت و بدن عبادتلرندن ، وظيفه و فرضلرندن بري اولماسه كوره بزده هر شيدن اول اوروجده وقت و بدغز ايجون نه كچي خير و فائدهلر بولونديغني سويليم .
دنياهه هېچ بر انسان يوقدركه بروقت و حال اوزره عمر كچيرسين! بر علت بر يوقسوللق يوزندن-ولوكه عمرنده

و شنا بيوردني كچي كوزل نشان آتائاري محاربهلرده ايلري كچيرمش و بالفعل كندياريده اوزماتك سلاحلريله مساح اولارق ميدان حربده عرض وجود ايله مشارددر .

شو موجودات ماديه ايجون جناب حقاك وضع بيوردني قوانين طبيعت هېچ بروقت تبديل قبول اتمه . جكندن جميع انبياي عظام حضراتي دخي تبليغات دينيه قواعداطبيعيه موافقته اجراهه بولونمشار چونكه كنديارلي من عندالله تعاليم حقايقه كوندرلشارددر .

مادامكه سرور انبيا افندمز بزي اسبابدن تجرده سوق اتمه مش و حكمت خلقت دخي اوتجردى قبول ايله هېمش و بوكونكي كوزمزه كوردكمز تكملات و ترقيات هې اسبابه تشبث صورتيله حصول بولاشدر . بز ايجون اسبابه توسل بديهيات اموردن اولوق اوزره تجلي اتمشددر .

آخرك تراسي مقامنده ديدكمز دنياهه ياشاممز دخي يالكنز باشنه ، قيرلرده چوللرده لك و تنها اولاماياجندن كنديمز كچي انسانلاره بريره كلوب بر اشهرك ياشامق ضرورتك حكمي آلتنده يز .

شوحالده ظاهر اوليوركه بزم كندى حياتمز و بالطبع قارشديغمز عائله لك حياتي حيات اجتماعي و ديكر انسانلاره بريره ياشامه اصولني ادراك و احاطه يي و لوازم و مقتضياتنه تبعي ايجاب ايدييور .

(حيات اجتماعي): ابناي جنسمره بر اشهرك ، شهرلر ، قريهلر تشكيل ايدرك و يكديكرمزه حوايج ضروريه ده و تحصيل استراحت و مسعوديته عين و ظهير اولارق ياشامق حيات اجتماعي ديمكدر .

ايسته اوروپايلرك مدنيت ديه باغردقاري حيات دخي بوحيات اولاجق و فقط بواجتماعنده قواعداطبيعيه و لوازم بشريه مخالف حالات بولونماق صورتيله مدنيت نامني آلاچقدر .

منفرد ياشامق شرعاً و حكماً مردود اولديغندن مجتمعا ياشامايه مجبور اولان انسانلر و بالخاصه مسلمانر شمدېكي كچي حيات اجتماعيك اقتضايديكي شيلري و جمعيت بشريه ايجنده بروقع ممتاز طومش ايكن صكرملري تدني ايدن جمعيت اسلاميه حياتك حفظ و اداميسي و خسته اولان جسد

ایستہ بر چوق سڑالرکہ جواباری آنجی ۱۰ کزر
واو یلا سندن عبارت قالیر !

رہضاک دها دوغوسی اوروجک هر موسمہ تصادف
و وصولی حکمتی ایسه نہ بولدر !

حقیقت ، اوروج بر انسانی صبری ، قناعتکار ،
دیگرلرینی دوشونور ، هر حال و موسمک تاثیراتی پک
کوزل طایر کامل بر انسان ایدر بر اذماندر .

« صوموا تصحوا » الحدیث

« اوروج طوتیکز ، صاعلاماشیرسکز »

بولندہ کی پیغمبر بوبوروغی ایسه بڑہ صومدہ کی بدن
فائدہ لرینی پک آجیق اولارق کوستریر . اوروج طومتی
وجودی ضعیفتمک ، فائز و قوتسز بیراقی ایچون اولمایدیغی
نہ کوزل بیلدیرر . بالعکس اوروجک بزی دها صاعلام ،
دھا قوی و چویک باباجغنی آکلادیر .

اوروج طوتان بر آدم هر شیدن اول عکارتی انتظامہ
قور . یمک ایسه انسانلرک الک طبیعی بر کیفیتی اولدینی
ایچون ، او انتظامہ کیرنجہ اوتہ کی ایشاری دہ منتظم اولور .
یمک وقتلرینک معین و منتظم اولماسی ، ہلہ آرالرینک ایچہ
مدید و مساوی بولونماسی ، سفرہ نددہ انسانک قعیلہ انسانی
زورلشدیرمہ جق درجہ ہر قارین دوامونانی ایلہ قالیلمہ اسی

« جهاز هضمی » دیدکاری او بزدہ کی هضم اعضا سبجہ او
قدر فائدہ ایدرکہ اوستہ اولماسز . انسان دبذیکمز بو پر
چوق یارچہ لی ماکنہ نک برعضو بر آلتی یوقدرکہ استراحتہ
محتاج اولماسین ! نمازطیش اعضامزی دیکلندیرر فرحالاندیرر ،
« قاعہ ایچردن فتح ایدیایر » سوزینی ، ضرب ، ثلثی ہمز بیرایرر ،
انسان دہ بر قاعہ دہر ، بوقاعہ نک صاعلامانی دہ هر شیدن اول ایچک
صاعلاماغہ باغایدیر . بیوب ایچوررر . نہ ایچون ؟ یاشامق ،
یاشایشدہ کی ذوقی طامق ایچون دکلے ؟ حالبوکہ بیوب ایچمکدن
بکادیکمز فائدہ نی لایقیلہ ایدہ ایچک ایچون بیدیکمزی کوزل هضم
ایتمش اولماز لازم . بودہ ، جهاز هضمی ، دیدکاری معدہ
و سائرہ کی ایچ اعضامزک صاعلام ، تمیز ، چالیشقان
اولماسنہ باغلی !

ایستہ بونک ایچوندرکہ اصولہ رعایتلہ اوروج طوتانار
پک چوق فائدہ کورورلر . ہم نہ حاجت : بزدہ الک

برایکی دفعہ جق اولسون - بررہیز وقحطہ مجبور و گرفتار
اولماسین ! او آجیق بیلیمین مرض و عللرک ، آنا ، بابا ، ایل
آیرید ایتدیرمہین اکمک صوبوقلرینک آئندہ زوالی بر
اسیر کی قالسین !

ایستہ اوروج ، حقیقی صومدر مسلمانلری بویلہ قارا
کوناردہدہ آق بوزلہ یاشادیر ، صوسزلقلہ آجلغہ قارشى
حاصل ایتدیکلری اذمانلہ ، صبر و متانت آئینی آلان او
اک یوکک و خیری خوی ایلہ اولری انسانلقدہ برنجی
چیقاریر ! انسانلرینی اونوقالزیر ، یأس و قنوری کوکارینہ
صوقالزیر .

بونکلہ برابر الک زنکین بر عائلہ ایچندہ یتشمش بر
مسلمان دہ آنجی اوروج سایہ بندہ آجلغک ، صوسزلغک ،
اک عمومی معناییلہ بوقسوللغک بوتون دویغولرینی ، آجبارینی
دویار . فقرا یہ قارشى اولان وظیفہ و فرضلری یرینہ
کثیرمکدہ تمامیلہ حق امرینہ اویار .

بویلہ بر اذمان ایلہ درکہ انسان هر حال و محیط ، هر اقام
و وسط ایچندہ یاشایان بوتون نی نوعتک ، ہم جنسک
حیات و افکارینہ واقف اولور . حالبوکہ هر کس بیلیر :
انسانلر بریرینی طاییدقاری نسبتہ سورلر ، قارداش ایدوب
کیدلر .

عجبا بوکون دینی اولمایان برامل و یتلہ بویلہ بر مجاہدہ
و تجربہ نہ نسبتندہ کیرمش قاج انسان چیقاریلہ بیلیر ؟ ..
زوالی انسانلر ، قدرت و طبیعتک کندیلرینہ ضرری
دوقونان بعض قوتلرینی بر درجہ قدر کندیلرینہ رام
ایتدیلر ، لکن اصل کندیلرندہ کی قوتلری اصلاح و اکال
ایلدہ بیلدیلریمی ؟

« الخالق کلهم عیال الله واحبهم اليه انفعهم لعیالہ » الحدیث
« خلقک هبسی الہک عیالیدر . الک سوکیلیسی عیالہ
الک متعتاییدر .

حقیقتی جناب احمد وامثالندن یاشقا بوتون اعمالی ،
افکاری ، حسابی ایلہ سوبلہین بری چقا بیلدیمی ؟ کندی
فطرت و استعدادلرندہ کی بوتون قوتلری دائما کندیلرینہ
عموم انسانلرہ ، حتی مخلوقاتہ آنجی خیر و برہ بیلہ جک
صورتلہ آردہ یوب قوللانا یاورلریمی ؟ ..

سوریہ پر نظر

ادارہ مطلقہ سوریہ وہاں شفا ناپذیر جرحیہلر آچشدرکہ،
زوالی اخوانمزلک حال نقاحتہ کلملری ایچون پک بیوک
سعیلر، پک بیوک ہمتار لازمدر۔ بوجریہلرک اک
مذمنی تشکیل ایدن مکتہلرک فقدانی مسئلہسی سوریہ
مسلمانلریخی - جہالت یوزندن - پک مدھش پک مہاک
اوچوروملرہ سوق ایتمشد۔

دفعہ دوشونواسونکہ بیروت شہر شہرندہ - مکتب
اجنبیہ مستثنا اولقی شرطیلہ -- قاج اسلام دارالفنون
موجوددر؟ بیروندہ (اسلام دارالفنون) نامی احراز
ایدہ جک ہیچ بر مکتب عالی یوقدر۔ اوت! مکتب اجنبیہنک
کثرتنہ ہیچ کیمسہ اعتراض ایدہ من۔ فقط مقصدلریخی
بوندن اولکی مقالہ مخصوصہ مددہ عرض ایتش اولدیغ
جہتیلہ بونلرک زلرہ فائدہلرندن زیادہ ضررلری اولیور!
بیروت سائر سوریہ ولایتلریسنہ نسبتلہ علماً پک
زنکین بولمقدہدر۔ اگر بیروت (اسلام دارالفنونلرک
فقدانی ایلہ برابر) سائر سوریہ ولایتلہ احراز تقوی
ایدہ جک اولورسہ حلب و شام ولایتلریسنک - معارف اسلامیہ
جہتیلہ - نہ خالدہ بولمقدلریخی کوز اوکنہ کتیریکز! ...
نصل تأسف اولمسونکہ شام اہالیسنک ناقابل انکار ذکای فوق۔
المادہلری بولہ جہ (مکتب اسلامیہنک فقدانی جہتیلہ) محو
اولوب کیسیور۔ . . .

بوکون ۱۳۰ بیک نفوسہ مالک بولنان قوجہ حلب
شہرندہ او قویوب یازان بلکہ یوزدہ اون یاور یایوقدر!
بیچارہ اہالی صرف جہالت یوزندن پک بیوک
تہلکہلرہ معروض بولنیورلر۔ شام شہری ہا کذا! ...
ممالک عثمانیہنک شہور شہرلرندن مدود بولنان بیروت،
شام، حلب ولایتی بوحالدہ بولنورسہ آرتق لوالری،
قضیلری، کویاری بر دفعہ دوشونملی! بونلری تحظر
ایتدجکہ غیر اختیاری بر رعشہ مدھشہنک تحت تہدیدندہ
بولنیورم۔ آجینہ جق، تأسف اولنہ جق حالات و خامت
اشغال! . . .

بیروت ۱۴۰ بیک نفوسہ مالک اولوب مکمل لیان

چوق یشایان، بیدیکنک دہ آدم عقلی طادیی دوبان ہپ
اوج آیلری طوتان قوجہ باباز، قوجہ نندلر دگلی در؟
بوکون ہانکی خستہلق واردرکہ مدہ ایلہ علاقہسی
اولماز! ہر شیدن اول بر نوع پرهیز ایلہ، سیوب ایچمہی
بر انتظام و اعتدال آلتنہ آلقلہ تدایوسنہ باقیلماز؟
«خستہلقارک یا تاغی مدہدر، عمومی دواسی پرهیزدر»
بولندہ کی بر سوزہ پیغمبرمزلک بویوروغی بر دینلر وار۔
دیمک ایسترم کہ اوروج ایچ اعضامزی، ہضم آلتارمزی
کرکی کی تمیزلر۔ بزی وقتلی وقتلر اوتہ بری یمک،
ایچمک کی پدس بوغازلقدن، پدس بوغازلک، طبیعتلر۔
لک بزی قایدراجنی بر طاقم خستہلقلردن قوریوب
اوزاق ایلر۔

اوروجک بو صعی فائدہلریخی اجتماعی، اخلاقی،
اقتصادی او قدر منفعتلر تمقیب ایدرکہ صانیہ کلمر شخصی
و فردی بر انتظامک، کوزتمہنک عمومی و اجتماعی انتظام
وانضباطہ نہ قدر یاردم ایدہ جکی قولایچہ اکلاشیلر۔

بر مسلمان اوروجہ نیتلہ باشلار۔ بونیت ایسہ قطعیدر،
شک و تردد، شرط و تحیر قطعیا قبول ایتمز اوروجنی
نیتی عینجہ طوتار۔ اونی ہیچ بر قوت، دنیوی و نفسانی
شیطانی و حیوانی بر آرزو و ہوس بو عزمندن آلیقویہ۔
ماز۔ صیامی ایلہ حیوانلک، شیطانلک بوتون قوتلریخی
قیرار۔ انسانلک، ملکہلککنک خاصیتلری میدانہ چیقار۔
بو خاصیتلری بوتون عالملرک رحمان و رحیمی اولان خالق
وربتہ قارشوسلہ دیکی ایمان و محبت ایلہ، لقاء و وصالت عشق
ایلہ بسلہ یوب آرتدیرر۔ او قدر بیوک بر حال و مقامدہ
بولونورکہ حیوانلقلہ، شیطانقلہ اولان مناسبتی ہیچ منزاہ۔
سنہ دوشر، کرچہ وقت غروبہ الی مفطراتہ، ینابوب
ایچیلہ جکہ اوزانیر، لکن بوال اوزادیشدہ، بوکا بکیزر
عموم حرکاتندہ حیوانی بر حرص، شیطانی بر ہوس دکل،
صرف انسانی و ربانی، وجدانی روحنی بر نشو و حال
وارد!

